

Національна академія педагогічних наук України  
Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України  
01033, м. Київ – 33, вул. Паньківська, 2

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту психології імені  
Г. С. Костюка НАПН України, дійсний член  
НАПН України, д. психол. н., професор

**Олег КОКУН**

" " 2025 р.

М.П.

**Остаточний звіт**  
**про результати виконання науково-дослідної роботи**  
**«Розробка інструментарію психодіагностики адаптаційних ресурсів**  
**здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків**  
**для подолання наслідків війни»**  
*(назва роботи)*

Науковий керівник роботи \_\_\_\_\_  
*(підпис)*

Наталія Пророк  
*(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)*

Рік завершення роботи: 2025

Підготовку звіту завершено 29 грудня 2025 р.

*Основна частина*

1. Номер державної реєстрації роботи: 0124U000294
2. Номер договору, за яким надається фінансування (за наявності):  
№ 12/2/4-24 Нпр від 01.01.2024 р.
3. Науковий напрям, до якого відноситься робота, відповідно до додатку до Порядку проведення державної атестації наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження такими закладами наукової (науково-технічної) діяльності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 року № 540 Суспільний
4. Найменування організації-виконавця роботи:  
Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України
5. Власне ім'я та прізвище наукового керівника наукової (науково-технічної) роботи:  
Наталія Пророк
6. Місце основної роботи наукового керівника:  
Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України
7. Терміни та тривалість виконання роботи:  
Тривалість роботи – 24 місяці  
Початок – 01.01.2024 р.  
Закінчення – 31.12.2025 р.
8. Обсяги фінансування роботи:  
Загальний обсяг фінансування:  
за запитом (заявкою) – 4 148,5 тис. грн  
фактичний – 4 428, 9 тис. грн  
Обсяг фінансування звітнього етапу:  
за запитом (заявкою) – 4 148,5 тис. грн  
фактичний – 2 212,0 тис. грн

9. Перелік виконавців з оплатою праці (прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), посада за основним місцем роботи, або посада за цивільно-правовим договором), окремо зазначаються молоді вчені, студенти, аспіранти (за наявності).

**Перелік виконавців роботи з оплатою праці**

| № | Власне ім'я прізвище, науковий ступінь, вчене звання<br>(особистий підпис, у разі необхідності) | Основне місце роботи або здобуття освіти             | Зазначити вік та наявність статусу молодого вченого (на момент подання звіту) | Посада (або договір ЦПХ) та роль у ході виконання роботи (керівник, відповідальний виконавець, виконавець, студент, аспірант тощо) | Основні завдання у ході виконання роботи (стисло зазначити функції)           |
|---|-------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | Наталія Пророк, доктор психол. наук, старший наук. співр.                                       | Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України | —                                                                             | Гол. наук. співр. лабораторії психодіагностики та науково-психологічної інформації, керівник наук. роботи (1,0 ст.)                | Теоретичний аналіз, проведення досліджень, обробка й узагальнення результатів |
| 2 | Ольга Гнатюк, канд. психол. наук, старший наук. співр.                                          | Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України | —                                                                             | В. о. завідувача лабораторії психодіагностики та науково-психологічної інформації, виконавець (1,0 ст.)                            | Теоретичний аналіз, проведення досліджень, обробка й узагальнення результатів |
| 3 | Оксана Чекстере, канд. психол. наук, старший наук. співр.                                       | Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України | —                                                                             | Пров. наук. співр. лабораторії психодіагностики та науково-психологічної інформації, виконавець (1,0 ст.)                          | Теоретичний аналіз, проведення досліджень, обробка й узагальнення результатів |
| 4 | Ольга Купресва, доктор психол. наук, старший наук. співр.                                       | Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України | —                                                                             | Пров. наук. співр. лабораторії психодіагностики та науково-психологічної інформації, виконавець (1,0 ст.)                          | Теоретичний аналіз, проведення досліджень, обробка й узагальнення результатів |

| № | Власне ім'я<br>прізвище,<br>науковий<br>ступінь, вчене<br>звання<br>(особистий<br>підпис, у разі<br>необхідності) | Основне місце<br>роботи або<br>здобуття<br>освіти                   | Зазначити<br>вік та<br>наявність<br>статусу<br>молодого<br>вченого<br>(на<br>момент<br>подання<br>звіту) | Посада (або<br>договір ЦПХ) та<br>роль у ході<br>виконання роботи<br>(керівник,<br>відповідальний<br>виконавець,<br>виконавець,<br>студент, аспірант<br>тощо) | Основні завдання<br>у ході виконання<br>роботи<br>(стисло зазначити<br>функції)                                        |
|---|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5 | Олеся<br>Столярчук,<br>доктор психол.<br>наук, професор                                                           | Київський<br>столичний<br>університет<br>імені Бориса<br>Грінченка  | —                                                                                                        | Старший наук.<br>співр. лабораторії<br>психодіагностики<br>та науково-<br>психологічної<br>інформації,<br>виконавець<br>(0,5 ст.)                             | Теоретичний аналіз,<br>проведення<br>досліджень, обробка й<br>узагальнення<br>результатів                              |
| 6 | Віталія<br>Полякова,<br>канд. психол.<br>наук                                                                     | Гімназія №109<br>ім.<br>Т. Г Шевченка<br>м. Києва                   | —                                                                                                        | Старший наук.<br>співр. лабораторії<br>психодіагностики<br>та науково-<br>психологічної<br>інформації,<br>виконавець,<br>(0,5 ст.)                            | Теоретичний аналіз,<br>проведення<br>досліджень, обробка й<br>узагальнення<br>результатів                              |
| 7 | Людмила<br>Царенко                                                                                                | Інститут<br>психології<br>імені<br>Г. С. Костюка<br>НАПН<br>України | —                                                                                                        | Старший наук.<br>співр. лабораторії<br>психодіагностики<br>та науково-<br>психологічної<br>інформації,<br>виконавець,<br>(1,0 ст.)                            | Теоретичний аналіз,<br>проведення<br>досліджень, обробка й<br>узагальнення<br>результатів                              |
| 8 | Олена<br>Тарнавська,<br>канд. психол.<br>наук                                                                     | Інститут<br>психології<br>імені<br>Г. С. Костюка<br>НАПН<br>України | —                                                                                                        | Старший наук.<br>співр. лабораторії<br>психодіагностики<br>та науково-<br>психологічної<br>інформації,<br>виконавець,<br>(0,5 ст.)                            | Теоретичний аналіз,<br>проведення<br>досліджень, обробка і<br>узагальнення<br>результатів                              |
| 9 | Світлана<br>Бойко                                                                                                 | Інститут<br>психології<br>імені<br>Г. С. Костюка<br>НАПН<br>України | —                                                                                                        | Наук. співр.<br>лабораторії<br>психодіагностики<br>та науково-<br>психологічної<br>інформації,<br>виконавець,<br>(1,0 ст.),<br>старший лаборант,              | Здійснення теорети-<br>чного пошуку,<br>проведення<br>досліджень, участь в<br>обробці й<br>узагальненні<br>результатів |

| №  | Власне ім'я<br>прізвище,<br>науковий<br>ступінь, вчене<br>звання<br>(особистий<br>підпис, у разі<br>необхідності) | Основне місце<br>роботи або<br>здобуття<br>освіти                   | Зазначити<br>вік та<br>наявність<br>статусу<br>молодого<br>вченого<br>(на<br>момент<br>подання<br>звіту) | Посада (або<br>договір ЦПХ) та<br>роль у ході<br>виконання роботи<br>(керівник,<br>відповідальний<br>виконавець,<br>виконавець,<br>студент, аспірант<br>тощо) | Основні завдання<br>у ході виконання<br>роботи<br>(стисло зазначити<br>функції) |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                                   |                                                                     |                                                                                                          | (0,5 ст.)                                                                                                                                                     |                                                                                 |
| 10 | Світлана<br>Солодчук                                                                                              | Інститут<br>психології<br>імені<br>Г. С. Костюка<br>НАПН<br>України | —                                                                                                        | Старший лаборант<br>з вищою освітою<br>лабораторії<br>психодіагностики<br>та науково-<br>психологічної<br>інформації (0,5 ст.)                                | Участь в обробці й<br>узагальненні<br>результатів<br>дослідження                |

10. Стислий зміст роботи в цілому (актуальність, мета, основні завдання, ідеї, гіпотези тощо):

*Актуальність.* Під час війни багато дітей стали свідками або жертвами психотравмівних подій жахливого характеру (зокрема, фізичного, сексуального чи психологічного насильства), втратили своїх близьких (що загинули на фронті чи під обстрілами); значна кількість дітей стали вимушеними переселенцями й отримали психологічні травми, пов'язані з раптовим переміщенням; психологічні травми наші діти отримують і від ракетних обстрілів, від перебування в укриттях. Породжена стресом війни психологічна травматизація дорослих негативно відбивається на дітях, викликаючи у них вторинну психологічну травму. Ситуація ускладнюється й тим, що в умовах широкомасштабної війни значно виросла кількість людей, які переживають інформаційний стрес. Війна, як потужний стресор, викликає руйнівний психологічний стрес (дистрес), який критично зменшує внутрішні ресурси, виснажує адаптаційну енергію, погіршує психологічний стан, знижує продуктивність діяльності й навчальні спроможності. А найнебезпечніші наслідки стресового переживання травмівних подій – тривожні розлади, депресії, посттравматичний стресовий розлад – можуть впливати на людину впродовж усього її життя і стати причиною серйозних хвороб і неуспішності. Тому існує гостра соціальна потреба подолати негативні психологічні наслідки війни, не допустити розвитку найнебезпечніших, посилити «запас міцності» особистості перед обличчям несприятливих обставин. Один із шляхів, який відповідає цим нагальним суспільним запитам, – актуалізація адаптаційних ресурсів (внутрішніх і зовнішніх) особистості, які є запорукою подолання складних життєвих ситуацій, позитивного пристосування до швидкозмінної реальності та якісного і швидкого відновлення після впливу стресогенних чинників. Тому цілком закономірно, що проблема адаптаційних ресурсів є на сьогодні однією із найактуальніших для вітчизняної психології.

*Мета наукового дослідження* – виокремити основні складники та розробити інструментарій психологічного діагностування адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків для подолання наслідків війни.

*Основні завдання:*

1. Визначити основні принципи, зміст та шляхи подолання негативних наслідків війни у здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків.
2. На основі емпіричного дослідження виокремити та вивчити основні складники адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків.
3. Розробити й апробувати інструментарій психологічного діагностування адаптаційних ресурсів.

11. Основні результати виконання попереднього (за наявності) етапу (до 20 рядків): \_\_\_\_\_

12. Номер та назва звітнього етапу (за наявності): \_\_\_\_\_

13. Опис процесу реалізації (хід виконання, які дослідження проводились, які методики використовувались тощо) роботи за звітним етапом (до 50 рядків тексту).

Згідно з технічним завданням дослідження здійснювалося у два однорічні етапи. На першому (теоретико-методичному) етапі дослідження було визначено теоретико-методологічний та методичний базис для психологічного вивчення проблеми адаптаційних ресурсів в умовах війни, обґрунтовано програму досліджень, апробовано та удосконалено психодіагностичний інструментарій, проведено емпіричні дослідження, спрямовані на виявлення особливостей проявів під час війни адаптаційних ресурсів. Зокрема, окреслено концептуальні положення, які використовуються в дослідженні, наприклад: визначено, що адаптаційні ресурси для долавання викликів війни є інтегративним багатоаспектним психологічним явищем, індивідуальною системою специфічним чином побудованих зовнішніх та внутрішніх ресурсів особистості (зокрема, індивідуальних властивостей, навичок, знань). У результаті емпіричних досліджень, проведених у генетичній парадигмі: було вивчено особливості проявів адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти (молодших школярів, підлітків, старшокласників) та особливості проявів адаптаційних ресурсів їхніх батьків; здійснено добір, модернізацію і апробацію інструментарію психодіагностики адаптаційних ресурсів.

На другому (узагальнювальному етапі) було продовжено емпіричні дослідження, здійснено узагальнення і систематизація матеріалів теоретичного аналізу та результатів емпіричного дослідження; виокремлено основні складники адаптаційних ресурсів; модернізовано систему методик,

спрямованих на виявлення у здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків адаптаційних ресурсів, які розглядаються у контексті подолання наслідків війни; описано основні шляхи подолання негативних наслідків війни; підготовлено текст звітнього практичного посібника.

Серед методик, які використовувалися в дослідженні: шкала резилієнс для дітей та молоді (CYRM-R); проєктивна методика «Дерево» (Джона і Дайан Лампен); опитувальник «Соціальна адаптованість»; методика «Самооцінка характеру методом оціночних шкал»; тест «Самооцінка стійкості до стресу» (адаптований для підліткового віку); методика дослідження вольової саморегуляції (А. Зверькова, Є. Ейдмана); адаптована версія шкали резильєнтності (CD-RISC-9); тест життєстійкості S. Maddi та ін.. Розроблено авторські методики: «Визначення локусу контролю молодших школярів» (Н. Пророк, О. Чекстере); «Визначення копінг-стратегій молодших школярів» (Н. Пророк, О. Чекстере); «Анкета для виявлення досвіду й настановлень щодо використання технології штучного інтелекту» (Н. Пророк). Удосконалено методики: BASIK Ph «Міст над прірвою»; «Розподіл психічної енергії за моделлю балансу Н. Пезешкіана»; «Самооцінка стійкості до стресу»; «BASIK Ph у корекційній роботі»; «BASIK Ph. Актуальні й сумнівні ресурси».

Результати, отримані в дослідженні, було використано у науковій продукції співробітників лабораторії, зокрема, у статтях, тезах, методичних рекомендаціях (присвячених проблемам: мінімізації негативних наслідків психологічної травматизації здобувачів освіти, які пережили / переживають травматичні події, спричинені війною; оптимізації психологічної допомоги в усіх її формах різним категоріям дітей в умовах воєнного стану; способи активізації адаптаційних ресурсів в процесі долаття негативних психологічних наслідків війни; виявлення розладів адаптації як проявів психологічних втрат, спричинених війною та ін..) та узагальнено у цілісному вигляді у звітньому практичному посібнику, згідно до технічного завдання.

14. Результати виконання звітнього етапу відповідно до технічного завдання/календарного плану:

14.1 Заплановані завдання роботи (звітнього етапу):

1. Визначити основні принципи, зміст та шляхи подолання негативних наслідків війни у здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків.

2. На основі емпіричного дослідження виокремити та вивчити основні складники адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків.

3. Розробити й апробувати інструментарій психологічного діагностування адаптаційних ресурсів.

4.2 Отримані результати роботи (звітнього етапу):

Основні результати завершеного прикладного наукового дослідження узагальнено у виробничо-практичному виданні – практичному посібнику, в якому відображено напрями здійсненого наукового пошуку, а також

представлено у 53 статтях (із яких 15 – у вітчизняних фахових наукових виданнях, 3 – у зарубіжних виданнях, що входять до наукометричних баз даних (*Scopus i Web of Science Core Collection*), 2 – у виданнях, що входять до інших наукометричних баз даних, 33 – у збірниках матеріалів конференцій та інших заходів), 46 тезах.

Так, виокремлено *основні складники* адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти різних вікових категорій. У *молодших школярів* це: життєстійкість, резильєнтність, копінг-стратегії; в учнів *підліткового віку* це: *внутрішні ресурси* (тілесні ресурси – здоров'я; фізична активність), *психологічні ресурси* (адекватна самооцінка; впевненість у собі; стійкість до стресу; суб'єктивно сприйманий контроль над ситуацією; знання, уміння, навички, досвід); *мотиваційні ресурси* (віра; уява; мрії; сенси); *зовнішні або соціальні ресурси* (позитивні стосунки з однолітками; позитивні стосунки з батьками, вчителями, іншими дорослими); серед найважливіших складників адаптаційних ресурсів здобувачів освіти *старших класів* загальноосвітньої школи є: *ресурси стійкості* – життєстійкість особистості; *інструментальні ресурси* – копінг-стратегії; механізми психологічного захисту власного «Я» в ситуаціях дії факторів фрустрації (серед яких найбільш задіяними є «проекція», «компенсація» та «раціоналізація».); *ресурси саморегуляції* – самоставлення; самоефективність, часова перспектива. Підкреслено, що феномен життєстійкості має складну та багатокомпонентну структуру, вагоме значення в якій належить впевненості у власні сили, усвідомленню цілей власного майбутнього, соціальній підтримці.

Розроблено й апробовано інструментарій психологічного діагностування адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків. Психодіагностика адаптаційних ресурсів, надаючи інформацію про можливості людини, тим самим забезпечує основу щодо вибору максимально ефективних для конкретної особи методів долаття негативних психологічних наслідків війни та оптимальних шляхів психолого-педагогічної допомоги. Сформульовано *наукові вимоги* щодо особливостей проведення психодіагностики адаптаційних ресурсів в умовах воєнного стану:

- Процедура психодіагностики має відповідати принципу мінімізації *ризиків ретравматизації* дитини (що постраждала від війни) за рахунок ретельного підбору діагностичних інструментів і врахування вікових особливостей дітей та їхнього психоемоційного стану.

- У процесі психологічного діагностування адаптаційних ресурсів здобувачів освіти необхідно розглядати не тільки як *суб'єктів навчальної діяльності*, а і як *можливих суб'єктів кризових переживань*, спровокованих війною. Тому важливим завданням психологічного супроводу освіти в умовах воєнного стану є *переддіагностичне обстеження* (за допомогою *скринінгових процедур*), спрямоване на виявлення осіб, що *найбільше постраждали* від травмівних подій війни з метою надання їм психологічної допомоги у першу чергу. Це діти, які перебували в екстремальних ситуаціях; вимушені переселенці; ті, хто були на окупованих територіях; особи з поведінкою, що

свідчить про наявність симптомів посттравматичного стресового розладу; особи, у яких спостерігаються ознаки тривалих / поточних утруднень або психічного виснаження. Серед скринінгових процедур: а) загальний *скринінг по травматичних подіях*; б) скринінг щодо оцінки впливу *травмівної події* на людину; в) *скринінг на наявність основних симптомів посттравматичного стресового розладу*.

- Під час воєнного стану інструментарій психодіагностики адаптаційних ресурсів, які є важливими для подолання наслідків війни, має бути спрямований на виявлення: а) *наявних адаптаційних ресурсів* (наприклад, самоконтролю, життєстійкості, резильєнтності), спрямованих на подолання наслідків кризових ситуацій; б) ресурсів, спрямованих *на самодопомогу чи допомогу іншим* (зокрема, конструктивних у ситуації війни життєвих стратегій та копінг-стратегій); в) ресурсів *для подолання* постстресових станів, розладів, а також супутніх розладів; г) особливостей *саморегуляції та регуляції* поведінки й діяльності в кризових ситуаціях (способи подолання кризових ситуацій, які виникали раніше). В сукупності ці ресурси складають потенціал для виживання, відновлення та посткризового зростання.

- Для підвищення ефективності *процесу додання* негативних психологічних наслідків війни, діагностика адаптаційних ресурсів має: а) виявляти *проблеми у розвитку якостей і здібностей*, важливих для виживання в загрозливих для життя ситуаціях, ситуаціях переживання воєнних реалій, відновлення та посткризового зростання; б) визначати, яка саме соціальна і психологічна підтримка необхідна й достатня для конструктивного переживання викликів війни, адаптації та відновлення; в) враховувати й аналізувати *різну інформацію* щодо особливостей поведінки, здібностей, навичок, знань, життєвих труднощів тощо.

- Процедура проведення діагностики адаптаційних ресурсів має бути спрямована не лише на отримання інформації від досліджуваного, а й на *надання йому* (а також за необхідності батькам і педагогам) *інформації про власні ресурси* для того, щоб: а) досліджуваний зміг розширити собі доступ до наявних у нього й актуальних раніше, але забутих на теперішній час, ресурсів; б) щоб він зміг відкрити собі доступ до нових ресурсів, нових можливостей; в) щоб стимулювати мотивацію досліджуваного до самопізнання, відновлення й саморозвитку.

- Інструментарій для виміру адаптаційних ресурсів в контексті процесу додання наслідків війни має відповідати принципу *єдності психологічного діагностування і психологічної допомоги* (зокрема, необхідно мати такі методи діагностики, які можуть бути використані й для корекційних програм, що спираються на ресурси людини).

Запропонований інструментарій психологічного діагностування адаптаційних ресурсів складається із: скринінгового інструментарію; психодіагностичних методик, серед яких – *авторські методики* (анкети, опитувальники, проєктивні методики); *модифіковані* (до умов сучасної України і потреб діагностики) методики і *традиційні методики* (які пройшли довгий

шлях практичної перевірки і є високовалідними). Методики мають доведену валідність та достатню прогностичність і дають змогу в сукупності оцінювати адаптаційні ресурси в умовах воєнного стану.

Визначено основні принципи, зміст та шляхи *процесу подолання* в умовах воєнного стану негативних психологічних наслідків війни у здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків, у яких враховано зовнішні та внутрішні чинники, що впливають на ефективність цього процесу. Серед них: рівень психічної травматизації людей; особливості *переживання* подій війни та їх наслідки для психіки; психологічне *опрацювання* травматичного досвіду; *захисні механізми* психіки, які допомагають вижити й відновитися; небезпечність постійного перебування в середовищі, наповненому загрозами, що вмикають режим виживання; небезпечність постійної мобілізації ресурсів, постійної зосередженості уваги, які виснажують психіку; наявність або відсутність підтримки з боку соціального оточення. Окреслено основні *шляхи подолання* негативних наслідків війни, які реалізуються через різноманітні психолого-педагогічні, психологічні, просвітницькі, психотерапевтичні заходи, що спрямовуються: на створення безпечного середовища; на подолання психотравмивного впливу стресорів війни; на мобілізацію соціальної підтримки; на відновлення та зміцнення психологічних ресурсів, зокрема резильєнтних якостей і навичок долати психотравмивні ситуації; на розвиток адаптаційних особистісних характеристик; на навчання та просвітницькі заходи для учнів, їхніх батьків і педагогічних працівників.

Отримані результати наукового дослідження свідчать про повне досягнення таких результатів (цілей, задач та індикаторів), згідно до технічного завдання, як: «вивчення основних складників адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків», «розробити та апробувати інструментарій психологічного діагностування адаптаційних ресурсів», «визначити основний зміст та шляхи подолання негативних наслідків війни», практичний посібник: *Діагностика адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків для подолання наслідків війни* : практичний посібник / Н. В. Пророк, О. В. Гнатюк, С. Т. Бойко, О. І. Купреєва, В. І. Полякова, О. А. Столярчук, О. В. Тарнавська, Л. Г. Царенко, О. Ю. Чекстєре ; за ред. Н. В. Пророк. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2025. 327 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746954>

14.3 Відхилення від календарного плану (за наявності): *немає*

15. Наукова цінність і актуальність отриманих результатів (науково-технічної продукції), їх порівняння з українськими та / або кращими закордонними аналогами:

Отримані в дослідженні результати мають теоретичне значення для забезпечення мобілізації психологічними засобами внутрішніх і зовнішніх адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти для подолання

наслідків війни в умовах воєнного стану. Адже на основі проведених досліджень розробляються оптимальні шляхи мобілізації цих ресурсів, які є запорукою подолання складних життєвих ситуацій, позитивного пристосування до швидкозмінної реальності та якісного і швидкого відновлення після впливу стресогенних чинників.

Важливою є також отримана в дослідженні наукова інформація: щодо особливостей адаптаційних ресурсів здобувачів освіти шкільного віку та їхніх батьків; щодо психологічних закономірностей впливів під час війни цифровізації та інформаційного стресу на психічне здоров'я як дітей, так і їхніх батьків; щодо інтегративних адаптаційних ресурсів, важливих під час війни; щодо небезпечності постійного перебування в середовищі, наповненому загрозами, що вмикають режим виживання; щодо небезпечності постійної мобілізації ресурсів, постійної зосередженості уваги, які виснажують психіку; щодо важливості підтримки з боку соціального оточення.

В умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення країни серед нагальних суспільних потреб є мінімізація негативних психологічних наслідків війни, одним із шляхів якої є, мобілізація ресурсів особистості, посилення «запасу міцності» перед обличчям несприятливих обставин. Тому результати дослідження, у яких розглядаються зазначені питання, є надзвичайно актуальними.

Отримані результати мають актуальність, новизну й наукову цінність, та переважають кращі українські та закордонні аналоги за основними якісними показниками.

16. Практична цінність результатів для потреб оборони, безпеки, економіки та/або суспільства України (у разі наявності):

Практична цінність результатів дослідження для потреб суспільства України полягає у можливості ефективного їх використання для: забезпечення подолання психологічними засобами негативних наслідків війни у здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення, для сприяння зростанню їхньої особистісної стійкості та посткризовому відновленню. Розроблений психодіагностичний інструментарій допоможе швидко і якісно виявляти потенційні адаптаційні ресурси; апробовані рекомендації щодо мобілізації і укріплення цих ресурсів для подолання наслідків війни можуть використовувати психологи й педагогічні працівники у здійсненні психологічної допомоги й підтримки здобувачів загальної середньої освіти, у тренінгах, психоедукаційних матеріалах, в корекційно-розвивальних програмах, на вебінарах і майстер-класах. Результати дослідження лабораторії також сприяють розвитку освіти (шляхом популяризації психологічних знань), покращенню здоров'я та якості життя (мінімізуючи негативні наслідки психотравмивного впливу війни).

Цільовими групами користувачів результатів наукового дослідження та широко оприлюдненої продукції є: науковці-психологи; практичні психологи, які працюють у галузі освіти; викладачі, які здійснюють професійну підготовку

фахівців у вишах; педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти; практичні психологи.

#### 17. Основні висновки / рекомендації за результатами виконання наукової (науково-технічної) роботи

Отримані результати поглибили розуміння психологічного феномену адаптаційних ресурсів, їх основних складників на різних вікових етапах онтогенезу. Зокрема, виявлено, що у молодших школярів такими складниками є життєстійкість, резильєнтність, копінг-стратегії; в учнів підліткового віку – адекватна самооцінка, впевненість у собі, стійкість до стресу, знання, уміння, навички, досвід, соціальні ресурси; у старшокласників – життєстійкість, ресурси саморегуляції та інструментальні ресурси, серед яких копінг-стратегії та механізми психологічного захисту власного «Я».

Результати дослідження довели виключну важливість вчасного виявлення тих ресурсів, які є важливими для подолання наслідків війни (наявних адаптаційних ресурсів; ресурсів саморегуляції поведінки й діяльності в кризових ситуаціях; ресурсів для подолання постстресових станів; ресурсів, спрямованих на самодопомогу чи допомогу іншим) та психолого-педагогічної роботи із здобувачами загальної середньої освіти щодо подолання негативних наслідків війни, які мають реалізовуватися через різноманітні психолого-педагогічні, психологічні, просвітницькі, психотерапевтичні заходи.

Розроблений й апробований інструментарій психологічного діагностування адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків включає *наукові вимоги* щодо особливостей проведення психодіагностики адаптаційних ресурсів в умовах воєнного стану (зокрема, необхідності відповідати принципам: мінімізації ризику ретравматизації дитини, єдності психологічного діагностування і психологічної допомоги, зворотного зв'язку; процедура проведення діагностики адаптаційних ресурсів має бути спрямована не лише на отримання інформації від досліджуваного, а й на надання йому, а також за необхідності батькам і педагогам, інформації про власні ресурси) та *системи психологічного діагностування*, яка складається із: скринінгового інструментарію; психодіагностичних методик, серед яких – *авторські методики* (анкети, опитувальники, проєктивні методики); *модифіковані* (до умов сучасної України і потреб діагностики) методики і *традиційні методики* (які пройшли довгий шлях практичної перевірки і є високовалідними). Методики мають доведену валідність та достатню прогностичність і дають змогу в сукупності оцінювати адаптаційні ресурси в умовах воєнного стану.

Рекомендовано широке впровадження результатів дослідження, яке може забезпечити виражений позитивний вплив на забезпечення здоров'я та якості життя населення, розвиток передової науки та розвиток освіти, через можливість їх ефективного використання у навчально-виховному процесі у закладах загальної середньої освіти для вирішення складних психолого-педагогічних проблем (в тому числі, корекції наслідків психотравматичного

впливу війни), для зміцнення адаптаційних ресурсів населення України та укріплення життєстійкості, а також через розвиток у дослідженні новітніх підходів та інструментарію психологічних досліджень.

18. Основні кількісні показники/індикатори<sup>1</sup> виконання роботи (звітнього етапу) за темою роботи (у звіті зазначаються лише ті показники з таблиці, які планувались у запиті (заявці/договорі на отримання фінансування (надання грантової підтримки), із зазначенням відповідного фактичного кількісного виконання цих показників/індикаторів у графах «Заплановано» / «Виконано». Якщо у запиті (заявці тощо) кількісні показники не передбачались, але у результаті виконання роботи або етапу вони були отримані, то у звіті вони додатково зазначаються у графі «Виконано»).

| № з/п | Показники/індикатори                                                                                                                                                                                                          | <u>Заплановано</u><br>(відповідно до запиту на фінансування/ТЗ/КП тощо), кількість | <u>Виконано</u><br>(за результатами етапу/роботи), кількість |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| 1.    | <b>Публікація результатів:</b>                                                                                                                                                                                                |                                                                                    |                                                              |
| 1.1.  | Статті у журналах, що індексуються наукометричними базами даних:                                                                                                                                                              |                                                                                    |                                                              |
|       | - Scopus та/або Web of Science Core Collection, всього, од.                                                                                                                                                                   | -                                                                                  | 3                                                            |
|       | з них із кuartилем Q1 і Q2 на момент опублікування, од.                                                                                                                                                                       |                                                                                    |                                                              |
|       | з них із кuartилем Q3 і Q4 на момент опублікування, од.                                                                                                                                                                       | -                                                                                  | 3                                                            |
|       | з них із іншими показникам впливовості видання, які визначені замовником (імпакт-фактор, SNIP тощо), <i>необхідне зазначити</i> , од.                                                                                         |                                                                                    |                                                              |
|       | з них з відкритим доступом, од.                                                                                                                                                                                               | -                                                                                  | 3                                                            |
| 1.2.  | Статті у виданнях, які містять інформацію з обмеженим доступом (для робіт оборонного та/або подвійного призначення), од.                                                                                                      |                                                                                    |                                                              |
| 1.3.  | Статті у наукових журналах (без кuartилю), збірниках наукових праць, матеріалах конференцій тощо, що індексуються наукометричними базами даних Scopus або Web of Science Core Collection (крім тих, що увійшли до п.1.1), од. |                                                                                    |                                                              |
| 1.4.  | Статті у фахових виданнях України категорії «А», які у звітному році індексуються наукометричними базами даних Scopus або Web of Science Core Collection, од.                                                                 |                                                                                    |                                                              |
| 1.5.  | Статті у наукових фахових виданнях України категорії «Б», од.                                                                                                                                                                 | -                                                                                  | 15                                                           |
| 1.6.  | Статті у періодичних виданнях інших країн, що мають ISSN, од.                                                                                                                                                                 | -                                                                                  | 3                                                            |
| 1.7.  | Публікації у матеріалах конференцій, тезах доповідей та виданнях, що не включені до переліку наукових фахових видань України та не індексуються наукометричними базами даних Scopus або Web of Science Core Collection, од.   | -                                                                                  | 81                                                           |
| 1.8.  | Монографії та розділи монографій, опубліковані (або підготовлені і подані до друку) у закордонних виданнях мовами країн ОЕСР та/або ЄС, од.                                                                                   |                                                                                    |                                                              |
| 1.9.  | Монографії та розділи монографій, опубліковані (або підготовлені і                                                                                                                                                            |                                                                                    |                                                              |

<sup>1</sup> До показників/індикаторів таблиці пункту 18 не можуть бути включені будь-які публікації (включно із співавторством), конференції, впровадження, охоронні документи на об'єкти права інтелектуальної власності, тощо держав (їх представників), визнаних в установленому порядку державою-агресором або державою-окупантом.

|        |                                                                                                                                                                               |   |    |
|--------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|----|
|        | подані до друку) в українських виданнях, од.                                                                                                                                  |   |    |
| 1.10.  | Монографії та розділи монографій, опубліковані (або підготовлені і подані до друку) з обмеженим доступом (для робіт оборонного та/або подвійного призначення), од.            |   |    |
| 1.11.  | Підручники, навчальні посібники, од.                                                                                                                                          |   |    |
| 1.12.  | Словники, довідники, енциклопедії, видані українськими та/або закордонними видавництвами, од.                                                                                 |   |    |
| 1.12.  | Рецензії, експертні висновки                                                                                                                                                  |   |    |
| 1.13.  | Препринти, які мають DOI                                                                                                                                                      | X |    |
| 1.14.  | Набори FAIR-даних, які мають DOI                                                                                                                                              |   |    |
| 1.15.  | Інші публікації, які не описані у пп. 1.1-1.12, од.                                                                                                                           |   |    |
| 2.     | <b>Презентація та поширення результатів:</b>                                                                                                                                  |   |    |
| 2.1.   | Міжнародні науково-комунікативні заходи, конференції, од.                                                                                                                     |   | 26 |
| 1      | 2                                                                                                                                                                             | 3 | 4  |
| 2.2.   | Всеукраїнські та регіональні науково-технічні/промислові виставкові заходи, од.                                                                                               |   |    |
| 2.3.   | Представлення розробки/бізнес-плану/результатів роботи на:                                                                                                                    |   |    |
|        | - інноваційних фестивалів, од.                                                                                                                                                |   |    |
|        | - конкурсах стартапів, од.                                                                                                                                                    |   |    |
|        | - акселераційних програмах, од.                                                                                                                                               |   |    |
|        | - хакатонах, од.                                                                                                                                                              |   |    |
| 2.4.   | Науково-популярні публікації з метою поширення інформації про результати роботи для загальної (широкої) аудиторії, од.                                                        |   |    |
| 2.5.   | Представлення інформації про результати роботи на науково-популяризаційних заходах (дні науки, наукові пікніки тощо), од.                                                     |   |    |
| 2.6.   | Інші заходи, які не описані у пп. 2.1-2.5, од.                                                                                                                                |   | 42 |
| 3.     | <b>Підготовка наукових кадрів:</b>                                                                                                                                            |   |    |
| 3.1.   | Захищено дисертацій доктора наук авторами роботи або під консультуванням авторів у рамках тематики роботи, од.                                                                |   |    |
| 3.2.   | Захищено дисертацій доктора філософії авторами роботи або під керівництвом авторів у рамках тематики роботи, од.                                                              |   |    |
| 4.     | <b>Охоронні документи на об'єкти права інтелектуальної власності (ОПІВ)</b>                                                                                                   |   |    |
| 4.1.   | Отримано патентів України на винахід, од.                                                                                                                                     |   |    |
| 4.2.   | Отримано патентів України на промисловий зразок, од.                                                                                                                          |   |    |
| 4.3.   | Отримано патентів України на корисну модель, од.                                                                                                                              |   |    |
| 4.4.   | Отримано охоронний документ на ОПІВ інших країн, од.                                                                                                                          |   |    |
| 4.5.   | Отримано охоронних документів на інші види ОПІВ, які не описані у пп. 4.1-4.4, од.                                                                                            |   |    |
| 4.6.   | Подано заявок на отримання охоронного документу на ОПІВ України та /або інших країн, од.                                                                                      |   |    |
| 5.     | <b>Впровадження та використання наукових або науково-технічних (прикладних) результатів:</b>                                                                                  |   |    |
| 5.1.   | Підписано (укладено) договорів (угод) організацією-виконавцем роботи на впровадження (використання) результатів роботи (окрім індивідуальних), серед них:                     |   |    |
| 5.1.1. | Господарських договорів/контрактів, од./тис.грн                                                                                                                               |   |    |
| 5.1.2. | Ліцензійних договорів/договорів на ноу-хау, од./тис.грн                                                                                                                       |   |    |
| 5.1.3. | Грантових угод (держаного рівня), од./тис.грн                                                                                                                                 |   |    |
| 5.1.4. | Грантових угод (міжнародного рівня), од./тис.грн                                                                                                                              |   |    |
| 5.1.5. | Індивідуальні договори, угоди державного/міжнародного рівня                                                                                                                   |   |    |
| 5.1.6. | Інші договори (угоди), які не описані у пп. 5.1.1-5.1.5, од./тис.грн                                                                                                          |   |    |
| 5.2.   | Документально підтверджено використання результатів (різних видів НТП) у практиці органів державної/місцевої влади, суспільних практиках тощо, од.                            | - | 1  |
| 5.3.   | Проведено маркетингові дослідження, перемовини з потенційними замовниками із підписанням протоколу (меморандуму, угоди) про наміри комерційного впровадження результатів, од. |   |    |
| 5.4.   | Подано заявок на державні, міжнародні наукові гранти (окрім                                                                                                                   |   |    |

|      |                                                                                                               |   |    |
|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|----|
|      | індивідуальних), од.                                                                                          |   |    |
| 5.5. | Впроваджено у освітній процес ЗВО/НУ з відповідним підтвердженням, од.                                        | - | 20 |
| 5.6. | Інші варіанти впровадження, які не описані у пп. 5.1-5.5, од.                                                 |   |    |
| 6.   | <b>Створено чи істотно удосконалено/покращено існуючі:</b>                                                    |   |    |
| 6.1. | Пристрої (макет, експериментальний/дослідний зразок), од.                                                     |   |    |
| 6.2. | Матеріали, процеси, технології, технологічні регламенти, цифрові продукти та електронні сервіси, од.          |   |    |
| 6.3. | ТУ, ДСТУ, будівельні норми, зареєстровані проекти нормативно-правових актів, од.                              |   |    |
| 6.4. | послуги у сфері наукової та науково-технічної діяльності, од.                                                 |   |    |
| 6.5. | Інші результати, які не описані у пп. 6.1-6.4, од.                                                            |   |    |
| 7.   | <b>Участь з оплатою у виконанні роботи (штатних одиниць/осіб) згідно з додатком до форми, всього, у т.ч.:</b> |   |    |
| 1    | 2                                                                                                             | 3 | 4  |
| 7.1. | Студентів (здобувачів вищої освіти I-II рівнів), шт.од./ осіб                                                 |   |    |
| 7.2. | Аспірантів (здобувачів вищої освіти III рівня), шт.од./ осіб                                                  |   |    |
| 7.3. | Молодих вчених, шт.од./ осіб                                                                                  |   |    |

19. Відхилення від запланованих показників/індикаторів, зазначених у пункті 18 (у разі наявності зазначити і обґрунтувати причини таких відхилень та їх вплив на подальше виконання роботи): немає

20. Вихідні дані щодо показників виконання відповідно до підпунктів пункту 18 з додаванням WEB-посилання (за наявності) на ресурси, де вони розміщені:

1. Пророк Н. В. Діагностування адаптаційних розладів у суб'єктів освітнього простору: результати наукового дослідження. *Вісник НАПН України*. № 6 (1). 2024. URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/issue/view/13>  
<https://doi.org/10.37472/v.naes.2024.6120>
2. Пророк Н. В. Особливості переживання травматичних подій війни молодшими школярами, що відвідують заклади освіти в умовах воєнного стану. *Вісник НАПН України*. № 6 (2). 2024. URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/issue/view/14>  
DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2024.6225>
3. Столярчук О. А., Сергєєнкова О. П. Реалізація ідей сталого розвитку суспільства у баченні майбутніх психологів. *Habitus*. 2024. № 58. С. 104–108. URL: <http://habitus.od.ua/journals/2024/58-2024/18.pdf>
4. Столярчук О. А., Пророк Н. В. Використання штучного інтелекту у професійному навчанні майбутніх психологів. *Психологічні студії: науковий фаховий журнал Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2024. №2. С. 114–120. URL: [https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/49575/1/O\\_Stoliarchuk\\_N\\_Prorok\\_PS\\_2\\_FPSRSO.pdf](https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/49575/1/O_Stoliarchuk_N_Prorok_PS_2_FPSRSO.pdf)
5. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Савченко Ю. Ю., Антипін Є. Б. Особистісна криза як предиктор посттравматичного стресового розладу студентської фмолоді. *Перспективи та інновації науки. Серія Педагогіка. Психологія. Медицина*. 2024. (11(45)). С. 1605–1616. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/16741/16813>
6. Stoliarchuk O., Binkivska K., Khrypko S., Spudka I., Chop V., Chornomordenko I., Salo H.. Interaction of digital trends and sustainable development: the role of contemporary art. *European Journal of Sustainable Development*, 2024. 13(1). P. 428–442. URL: <https://doi.org/10.14207/ejsd.2024.v13n1p278> (Web of Science).
7. Stoliarchuk O., Serhieienkova O., Khrypko S., Prorok N., Kalishchuk S., Kolinko M, Binkivska K. Self-development as a vector of sustainable development of society: the perspective of ukrainian students. *European Journal of Sustainable Development*, 2024. 13(1). P. 428–442. DOI: 10.14207/ejsd.2024.v13n1p42 (Web of Science).

8. Stoliarchuk O., Yang Q., Diedkov M., Serhieienkova O., Ishchuk A., Kokhanova O., Patlaichuk O. Self-realization as a Driver of Sustainable Social Development: Balancing Individual Goals and Collective Values. *The Perspective of Ukrainian Students. European Journal of Sustainable Development*, 13 (4), 313-327. 2024. URL: [https://www.researchgate.net/publication/384588674\\_Self-realization\\_as\\_a\\_Driver\\_of\\_Sustainable\\_Social\\_Development\\_Balancing\\_Individual\\_Goals\\_and\\_Collective\\_Values](https://www.researchgate.net/publication/384588674_Self-realization_as_a_Driver_of_Sustainable_Social_Development_Balancing_Individual_Goals_and_Collective_Values) (**Web of Science**).
9. Бойко С. Т. Медіаграмотність в освіті: ключові виклики та перспективи. *Національна наука і освіта в умовах війни РФ проти України та сучасних цивілізаційних викликів* : матеріали V Всеукраїнської міжгалузевої науково-практичної онлайн-конференції (Київ, 27 березня – 2 квітня 2024 року). / упоряд.: Л. І. Ткаченко, В. М. Шульга. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2024. С. 289–299. URL: [https://iod.gov.ua/content/events/58/v-vseukrayinska-mizhgaluzeva--naukovo-praktichna-onlayn-konferenciya-nacionalna-nauka-i-osvita-v-umovah-viyni-rf-proti-ukrayini-ta-suchasnih-civilizaciynih-viklikiv\\_publications.pdf?1715687492.7167](https://iod.gov.ua/content/events/58/v-vseukrayinska-mizhgaluzeva--naukovo-praktichna-onlayn-konferenciya-nacionalna-nauka-i-osvita-v-umovah-viyni-rf-proti-ukrayini-ta-suchasnih-civilizaciynih-viklikiv_publications.pdf?1715687492.7167)
10. Бойко С. Т., Царенко Л. Г. Психологічні аспекти викладання медіаграмотності: ключові питання у створенні підручників. *Актуальні проблеми психології навчання в сучасній соціокультурній ситуації* : матеріали круглого столу, присвяченого творчій спадщині І. О. Синиці (Київ, 4 березня 2024 р.). Київ, 2024. С. 7–15. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741252>
11. Гнатюк О. В. Психологічна основа та сучасні вимоги створення підручників в умовах сьогодення. *Актуальні проблеми психології навчання в сучасній соціокультурній ситуації*: збірник матеріалів наукових доповідей круглого столу, присвяченого творчій спадщині І. О. Синиці (м. Київ, 11–12 квітня 2024 року). Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2024. С. 39–47. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741252>
12. Гнатюк О. В. Проблема творчого мислення молодших школярів в сучасних умовах. *Функціонування творчого мислення в умовах інформаційної невизначеності*: матеріали XXIV Всеукраїнської науково-практичної конференції, 23 травня 2024 року / за ред. В. О. Моляко. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2024. С. 17–23. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/741403/>
13. Гнатюк О. В., Чекстєре О. Ю. Особливості навчання та адаптації здобувачів освіти в умовах війни. IX Міжнародна науково-практична конференція «*Innovative development of science, technology and education*» (June 6-8, 2024) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2024. Р. 377–389. URL: <chrome-extension://efaidnbmninnibpcapjpcglefindmkaj/https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2024/06/INNOVATIVE-DEVELOPMENT-OF-SCIENCE-TECHNOLOGY-AND-EDUCATION-6-8.06.2024.pdf>
14. Гнатюк О. В. Прояви адаптаційних розладів у здобувачів освіти в умовах воєнного стану. *Особистісні та ситуативні детермінанти здоров'я в умовах війни* : Матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 14 листопада 2024» р.) / за заг. ред. проф. О. В. Бацилєвої. Київ, 2024. С. 47–50. URL: <https://www.academia.edu/125545056>
15. Гнатюк О. В. Безпечне освітнє середовище в умовах воєнного часу: психологічний аспект. *Психологічні ресурси розвитку особистості в умовах невизначеності освітнього простору* : матер. I Всеукраїнської науково-практичної конференції, 23 жовтня 2024 року, Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2024. С. 49–57. URL: <http://psychology-naes-ua.institute/userfiles/files/20241.pdf>
16. Гнатюк О. В. Творчість як засіб збереження і формування психічного здоров'я здобувачів початкової освіти в сучасних умовах навчання. *Психологічні проблеми творчості*: матеріали XXIV Міжнародної наукової психологічної конференції, 24 липня 2024 року / за ред. В. О. Моляко. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2024. С. 74–80. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742834>

17. Гнатюк О. В. Психологічний супровід освітнього процесу в початковій школі в умовах воєнного і післявоєнного часу. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* : зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 23 серпня 2024 р.). Київ, 2024. С 5-12. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743008>
18. Гнатюк О. В. Створення безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану – пріоритетне завдання держави. *Безпекова ситуація в Україні в умовах війни: стан, загрози, напрями забезпечення безпеки*: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конференції (м. Київ, 27 вересня 2024 р.) / [Редкол.: Вербенський М. Г., Опришко І. В., Лісниченко Л. В. та ін.]. Вінниця : ТВОРИ, 2024. С. 91–94. URL: [https://drive.google.com/file/d/1AnkDftjYWqRaHdY69oETg8VK-y4zt\\_g3/view](https://drive.google.com/file/d/1AnkDftjYWqRaHdY69oETg8VK-y4zt_g3/view)
19. Пророк Н. В., Царенко Л. Г., Бойко С. Т. Полівагальна теорія Стівена Порджеса як основа для невідкладної допомоги та саморегуляції в ситуації війни. *Національна наука і освіта в умовах війни РФ проти України та сучасних цивілізаційних викликів* : матеріали V Всеукраїнської міжгалузевої науково-практичної онлайн-конференції (Київ, 27 березня – 2 квітня 2024 року). / упоряд.: Л. І. Ткаченко, В. М. Шульга. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2024. С. 1220–1229. URL: [https://iod.gov.ua/content/events/58/v-vseukrayinska-mizhgaluzeva--naukovo-praktichna-onlayn-konferenciya-nacionalna-nauka-i-osvita-v-umovah-viyni-rf-proti-ukrayini-ta-suchasnih-civilizaciynih-viklikiv\\_publications.pdf?1715687492.7167](https://iod.gov.ua/content/events/58/v-vseukrayinska-mizhgaluzeva--naukovo-praktichna-onlayn-konferenciya-nacionalna-nauka-i-osvita-v-umovah-viyni-rf-proti-ukrayini-ta-suchasnih-civilizaciynih-viklikiv_publications.pdf?1715687492.7167)
20. Пророк Н. В., Чекстєре О. Ю., Полякова В. І. Війна і цифрові технології: вплив на соціальну мотивацію учіння. Трансформація українського суспільства в цифрову еру : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції, 22 березня 2024 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 76–80. URL: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/download/268/8061/19237-1?inline=1>
21. Тарнавська О. В. Психосоматичні прояви розладів адаптації у підлітків. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* : зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 23 серпня 2024 р.). Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2024. С. 80–90. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743008>
22. Тарнавська О. В. Творчість як адаптаційний ресурс здобувачів загальної середньої освіти підліткового віку. *Функціонування творчого мислення в умовах інформаційної невизначеності*: збірник матеріалів XXIV Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 23 травня 2024 р.) Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2024. С. 107–113. URL: [https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741403/1/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97\\_%D0%A4%D1%83%D0%BD%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F\\_2024.pdf](https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741403/1/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97_%D0%A4%D1%83%D0%BD%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_2024.pdf)
23. Царенко Л. Г. Фізіологічний складник гострих стресових реакцій як основи адаптаційних розладів. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* : зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 23 серпня 2024 р.). Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2024. С. 90–97. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743008>
24. Чекстєре О. Ю., Пророк Н. В. Вплив війни на сприйняття дітьми навколишнього світу. *Актуальні проблеми психології навчання в сучасній соціокультурній ситуації* : матеріали круглого столу, присвяченого творчій спадщині І. О. Синиці (Київ, 4 березня 2024 р.). Київ, 2024. С. 124–139. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741252>
25. Чекстєре О. Ю. Діагностика резильєнтності молодших школярів: формування, динаміка розвитку. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* : зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 23 серпня 2024

p.). Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2024. С. 31–40. URI: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743008>

26. Chekstere O.Y., Prorok N.V. Resilience of junior schoolchildren in the third year of war. *Débats scientifiques et orientations prospectives du développement scientifique:avec des matériaux de la VII conférence scientifique et pratique internationale*, Paris, 20 septembre 2024. Paris-Vinnytsia: La Fedeltà& UKRLOGOS Group LLC, 2024. P. 266–271. URI: <https://archive.logos-science.com/index.php/conference-proceedings/issue/view/27/27>. Індексція в CrossRef, Google Scholar, OUCI, OpenAIRE, WorldCat, Semantic Scholar; Mendeley; Scilit; PubPeer, Lens.org, Scite, ORCID, ResearchGate.

27. Чекстере О. Десенсибілізація до небезпеки у дітей під час війни. Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences: Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the VII International Scientific and Practical Conference, Cambridge, October 18, 2024. Cambridge-Vinnytsia: P.C. Publishing House & UKRLOGOS Group LLC, 2024. P. 384-390. URI: <https://archive.logos-science.com/index.php/conference-proceedings/issue/view/28>

28. Бойко С. Т. Гендерна політика у масових медіа: від стереотипів до стратегій перетворення. *Соціально-психологічні проблеми гендерної стратифікації суспільства* : збірник тез XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (Київ, 12 квітня 2024 р.). Київ : СНУ ім. В. Даля, 2024. С. 42–46. URL: <https://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-zdorovya-lyudini/kafedra-psihologiyi-ta-sociologiyi/kafedra/mizhnarodna-diyalnist/>

29. Бойко С. Т. Ресурсні можливості освітнього процесу в умовах воєнного часу: інформаційно-психологічна культура як фактор стійкості. *Психологічні ресурси розвитку особистості в умовах невизначеності освітнього простору* : матер. І Всеукраїнської науково-практичної конференції, 23 жовтня 2024 року, Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2024. С. 25–30. URL: <http://psychology-naes-ua.institute/userfiles/files/20241.pdf>

30. Бойко С. Т. Освітній простір під час війни: психологічні виклики невизначеної втрати. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* : зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 23 серпня 2024 р.). Київ, 2024. С. 46–51. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743008>

31. Бойко С. Т. Інформаційний стрес в умовах війни: до питання вивчення адаптаційних ресурсів батьків здобувачів загальної середньої освіти. *Наукова спадщина української психології: єдність минулого та теперішнього* : збірник тез доповідей щорічного Всеукраїнського наукового круглого онлайн-столу (м. Київ, 12 червня 2024 року) / за ред. С. Д. Максименка, В. В. Турбан. Київ, Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2024. С. 11–13.

32. Гнатюк О.В. Про деякі особливості надання психологічної допомоги особам в умовах війни. *Забезпечення психологічної допомоги в секторі безпеки та оборони України*: збірник тез доп. ІІІ Всеукр. міжвід. психол. форуму (м. Київ, 30 травня 2024 р.) / за заг. ред. д.ю.н., проф., заслуженого юриста України В. Криволапчука. Київ: ДНДІ МВС України, 2024. С. 57-60. URL: [https://drive.google.com/file/d/1Y46gncNVzTkrpBsd9r67mf87LY5WE3\\_Q/view](https://drive.google.com/file/d/1Y46gncNVzTkrpBsd9r67mf87LY5WE3_Q/view)

33. Гнатюк О.В. Про деякі аспекти психологічної допомоги особам при посттравматичному стресовому розладі в умовах війни. *Наукова спадщина української психології: єдність минулого та теперішнього* : збірник тез доповідей щорічного Всеукраїнського наукового круглого онлайн-столу (м. Київ, 12 червня 2024 року) / за ред. С. Д. Максименка, В. В. Турбан. Київ, Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2024. С. 22–24.

34. Гнатюк О. В. Проблеми дистанційного навчання з фізичної культури в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми психолого-педагогічного супроводу та розвитку суб'єктів спортивної діяльності* : матеріали VII Всеукраїнської наукової електронної

конференції з міжнародною участю (м. Київ, 29 жовтня 2024 р.). Київ, 2024. С. 139–141. URL: <https://uni-sport.edu.ua/content/vii-vseukrayinska-naukova-elektronna-konferenciya-aktualni-problemy-psyhologo-pedagogichnogo>

35. Купрєєва О. І. Життєстійкість як адаптаційний ресурс особистості. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* : зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 23 серпня 2024 р.). Київ, 2024. С. 98–102. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743008>

36. Полякова В. І. Психологічна підтримка дітей та дорослих у подоланні негативних наслідків війни. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* : зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 23 серпня 2024 р.). Київ, 2024. С. 53–56. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743008>

37. Пророк Н. В. Війна і проблема надмірного залучення дітей до цифрового світу. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* : зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 23 серпня 2024 р.). Київ, 2024. С. 64–70. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743008>

38. Столярчук О. А. М'які навички (soft skills) як запорука успішної адаптації до нових умов життєдіяльності. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* : зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 23 серпня 2024 р.). Київ, 2024. С. 113–117. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743008>

39. Столярчук О. А. Особистісна безпека українців переваги та ризики. *Київські філософські студії-2024* : матеріали VII Всеукраїнської наукової конференції (м. Київ, 17 травня 2024 р.) : тези доповідей. Київ: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2024. С. 16–19. URL: [https://fshn.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/kaf\\_f/KFS-2024/%D0%9A%D0%A4%D0%A1-2024\\_%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA\\_%D1%82%D0%B5%D0%B7.pdf](https://fshn.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/kaf_f/KFS-2024/%D0%9A%D0%A4%D0%A1-2024_%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D1%82%D0%B5%D0%B7.pdf)

40. Тарнавська О. В. Медичний аспект можливостей адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти підліткового віку. *Соціально-психологічні ресурси особистості в екстремальних умовах*: тези доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції, 19 квітня 2024 р. Київ: «Liha-Pres» Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2024. С. 130–133. URL: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/book/274>

41. Царенко Л. Г. Невідкладна психологічна допомога із застосуванням технік травмафокусованих психотерапевтичних методів. *Відновлення ментального здоров'я військовослужбовців : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю* (Тисовець, 12-14 червня 2024 року). Київ : НДЦ ГП ЗС України, 2024. С. 76–79.

42. Чекстєре О. Ю. Гендерні особливості ПТСР в дітей, що постраждали внаслідок війни в Україні. *Соціально-психологічні проблеми гендерної стратифікації суспільства* : збірник тез XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (Київ, 12 квітня 2024 р.). Київ : СХУ ім. В. Даля, 2024. С. 333–337. URL: <https://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-zdorovya-lyudini/kafedra-psiholohiyi-ta-sociologiyi/kafedra/mizhnarodna-diyalnist/>

43. Чекстєре О. Ю. Вплив навчального середовища на творчу продуктивність молодших школярів. *Функціонування творчого мислення в умовах інформаційної невизначеності*: матеріали XXIV Всеукраїнської науково-практичної конференції, 23 травня 2024 року / за ред. В. О. Моляко. Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2024. С. 127–132. URL: [https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741403/1/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97\\_%D0%A4%D1%83%D0%BD%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%](https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741403/1/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97_%D0%A4%D1%83%D0%BD%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%)

[D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F\\_2024.pdf](#)

44. Чекстере О. Ю. Сучасні концепції посттравматичного зростання особистості. *Наукова спадщина української психології: єдність минулого та теперішнього* : збірник тез доповідей щорічного Всеукраїнського наукового круглого онлайн-столу (м. Київ, 12 червня 2024 року) / за ред. С. Д. Максименка, В. В. Турбан. Київ, Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2024. С. 70–72.

45. Бойко С. Т. Битва за свідомість: психологія пропаганди та техніки протидії. *Особистість, суспільство, війна* : тези доповідей учасників міжнародного психологічного форуму (м. Харків, Україна, 26 квітня 2024 р.). Харків, 2024. С. 42–45. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e278fa95-24c9-43ae-874e-fel1705f5f30a/content>

46. Гнатюк О. В. Особливості надання психологічної допомоги в умовах війни. *Особистість, суспільство, війна* : тези доп. учасників міжнар. психол. форуму (м. Харків, Україна, 26 квіт. 2024 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Нац. акад. правових наук України. Харків : ХНУВС, 2024. С. 83–86. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/21041>

47. Пророк Н. В. Вплив війни на соціальний розвиток дітей. *Особистість, суспільство, війна* : тези доп. учасників міжнар. психол. форуму (м. Харків, Україна, 26 квітня 2024 р.). Харків, 2024. С. 42–45. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e278fa95-24c9-43ae-874e-fel1705f5f30a/content>

48. Kuprieva O. Basic trust in the formation on an individuals Basic Conflict. *WAPP International Conference on Positive and Transcultural Psychotherapy*, 20-23 March 2024, Istanbul, Turkiye. Program&Abstract Book. URI: [https://www.positum.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-WAPP-Conference\\_Program-and-Abstract-Book.pdf](https://www.positum.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-WAPP-Conference_Program-and-Abstract-Book.pdf) (0,2 д.а)

49. Чекстере О. Ю. Посилення егоцентризму дитини під час адаптації та воєнних конфліктів. *Proceedings of the XVII International Scientific and Practical Conference*. London, Great Britain. 2024. Pp. 330-333. URL: <https://isg-konf.com/the-latest-technologies-in-the-development-of-science-business-and-education/>

50. Гнатюк О. В. Дистанційне навчання як засіб саморозвитку здобувачів освіти в умовах війни. *Асертивність і саморозвиток учнів та студентів з ознаками обдарованості в умовах війни* : тези доповідей учасників XVII науково-практичного семінару, 25 квітня 2024 р. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2024. С. 19–20. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/740682/>

51. Гнатюк О. В. Ресурси особистісного саморозвитку здобувачів освіти в умовах війни. *Асертивна взаємодія обдарованих учнів і студентів у складних життєвих ситуаціях*: тези доповідей учасників XVIII науково-практичного семінару, 24 жовтня 2024 р. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2024. С. 27–28. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742938/>

52. Тарнавська О. В. Деонтологічні аспекти діяльності експертів-психологів у роботі з навчальною літературою для закладів загальної середньої освіти. *Актуальні проблеми психології навчання в сучасній соціокультурній ситуації*: зб. матеріалів наук. доп. круглого столу, присв. творчій спадщині І. О. Синиці (м. Київ, 4 березня 2024 року). Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2024. С. 173–177. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741252>

53. Андросович К. А., **Полякова В. І.** Індивідуальна та групова психологічна допомога особистості в умовах психотравмуючих подій. *Наукові перспективи*. 2025. № 7(61) 2025. С. 1066–1076. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-7\(61\)](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-7(61))

54. Купрєєва О. І. Програма сприяння розвитку особистісних ресурсів психологічної стійкості підлітків та молоді. *Габітус*. 77, т. 1, 2025. С. 106–112. URL: [http://habitus.od.ua/journals/2025/77-2025/part\\_1/19.pdf](http://habitus.od.ua/journals/2025/77-2025/part_1/19.pdf)

55. Купрєєва О. І. Психологічні ресурси стійкості молоді в умовах війни. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Психологія. Вип. 3. 2025 С. 31-37. URL: <http://psy-visnyk.uzhnu.uz.ua/index.php/psy/article/view/438>
56. Пророк Н. В., Царенко Л. Г., Бойко С. Т. Релігія як ціннісно-смысловий ресурс у ситуації війни. *Наукові записки*. Серія: Психологія, № 1 (28). Квітень, 2025. С. 129–137. Кропивницький : ЦДУ ім. В. Винниченка, 2025. URL: <https://journals.cusu.in.ua/index.php/psychology/issue/view/71> DOI: <https://doi.org/10.32782/cusu-psy-2025-1-17>
57. **Столярчук О.**, Каліщук С., Рева О. Феномен колективної травми українського суспільства в екстремальних подіях війни. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. 8(48). 1696-1708. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/27617>
58. **Столярчук О.**, Сергєєнкова О., Власенко І. Особливості переживання українцями сімейних криз в умовах війни. *Перспективи та інновації науки*. Серія «Психологія». 2025. 52 (6). 1538-1549. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/25607>
59. **Столярчук О. А.**, Чеснокова О. Ю. Психотравма як чинник формування позиції жертви у партнерки загиблого військовослужбовця. *Перспективи та інновації науки*. Серія «Психологія». 2025. 8(54). С. 1777-1787. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/27951>
60. **Столярчук О. А.**, Цюман Т. П. Домашнє насильство як чинник психічної травми дітей: пролонговані наслідки. *Перспективи та інновації науки*. Серія «Психологія». 2025. 7(53). 1609-1621. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/26704>
61. **Столярчук О. А.**, Жорова С. С. Особливості переживання психічної травми внутрішньо переміщеними дітьми. *Перспективи та інновації науки*. Серія «Психологія». 2025. 7(53). 1598-1608. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/26703>
62. **Столярчук О. А.**, Коханова О. П. Психологічні особливості самореалізації особистості у віртуальному просторі. *Перспективи та інновації науки*. Серія «Психологія», 2025. 11(57). URL : <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/26703>
63. Тарнавська О. В. Психологічна діагностика адаптаційних ресурсів підлітків для подолання наслідків війни. *Європейський психологічний часопис*. 2025. Вип. 2. С. 86–93. URL: [https://cms.psychological-journal.e-u.edu.ua/uploads/15\\_2\\_2025\\_51bb9b4608.pdf](https://cms.psychological-journal.e-u.edu.ua/uploads/15_2_2025_51bb9b4608.pdf)
64. Чекстєре О. Ю., Пророк Н. В., Гнатюк О. В. Вплив дитячо-батьківських відносин на життєстійкість молодших школярів в умовах воєнного стану. *Габітус*. 2025. № 70 (1). С. 102–105. URL: <http://habitus.od.ua/journals/2025/70-2025/19.pdf>
65. Бойко С. Т. Психологічні аспекти інформаційного впливу на батьків здобувачів середньої освіти під час війни. *Українське суспільство у перспективах розвитку: історичний, соціально-політичний, освітньо-педагогічний аспекти* : матеріали VI Всеукраїнської міжгалузевої науково-практичної онлайн-конференції (Київ, 26–31 березня 2025 року). / упоряд. Л. І. Ткаченко, В. М. Шульга. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2025. С. 343–352. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745143>
66. Бойко С. Т. Адаптаційні ресурси учасників освітнього процесу для подолання негативних психологічних наслідків інформаційного стресу під час війни. *Всеукраїнська наукова конференція «Костюківські читання», присвячена 125-річчю від дня народження Григорія Силевича Костюка* : збірник матеріалів наукових доповідей (м. Київ, 23 квітня 2025 року). Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2025. С. 456–465. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745324>
67. Бойко С. Т. Адаптаційні ресурси батьків здобувачів загальної середньої освіти для в умовах війни в Україні. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* : зб. матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 5 травня 2025 р.). Київ, 2025. С. 120–128. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745786>
68. Гнатюк О. В. Психологічні аспекти безпечного освітнього середовища в закладах освіти під час війни. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* :

зб. матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 5 травня 2025 р.). Київ, 2025. С. 5–12. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745786>

69. Гнатюк О. В. Особливості психологічного супроводу освітнього процесу в початковій школі в екстремальних умовах воєнного часу. *Всеукраїнська наукова конференція «Костюківські читання», присвячена 125-річчю від дня народження Григорія Силівича Костюка: збірник матеріалів наукових доповідей* (м. Київ, 23 квітня 2025 року). Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2025. С. 474–482. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745324>

70. Гнатюк О. В. Життєстійкість як адаптаційний ресурс здобувачів початкової освіти в умовах невизначеності освітнього простору. *Актуальні проблеми психології навчання в умовах війни* : збірник матеріалів наукових доповідей круглого столу, присвяченого пам'яті доктора психологічних наук, професора, академіка НАПН України Сергія Дмитровича Максименка (м. Київ, 9 жовтня 2025 року). Київ. Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. 2025. С. 51–59. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746783>

71. Полякова В. І. До проблеми розвитку стресостійкості у вчителів. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* : зб. матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 5 травня 2025 р.). Київ, 2025. С. 23–31. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745786>

72. Пророк Н. В. Мотиваційно-сміслові настановлення що формуються під впливом цифрового світу. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* : зб. матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 5 травня 2025 р.). Київ, 2025. С. 109–116. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745786>

73. Пророк Н. В., Чекстєре О. Ю. Специфіка надання психологічної допомоги в закладах загальної середньої освіти в умовах війни. *Всеукраїнська наукова конференція «Костюківські читання», присвячена 125-річчю від дня народження Григорія Силівича Костюка* : збірник матеріалів наукових доповідей (м. Київ, 23 квітня 2025 року). Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2025. С. 579–587. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745324>

74. Пророк Н., Чекстєре О., Полякова В. До проблеми мотиваційно-сміслових настановлень, які формуються під впливом цифрових технологій. *7-а Міжнародна наукова конференція «Цифрова економіка та інформаційне суспільство (DEIS2025)»*, 9-10 квітня 2025 р. Катовіце, Польща. С. 12–20. URL: <http://www.wydawnictwo.wst.pl/uploads/files/42941e01a402e7084c9e0999d9aca888.pdf>

75. Тарнавська О. В. Через біль – до світла: родинне горювання під час війни у контексті культури підтримки. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* : зб. матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 5 травня 2025 р.). Київ, 2025. С. 79–86. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745786>

76. Царенко Л. Г. Виклики повномасштабної війни: ситуації, події та способи реагування. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* : зб. матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 5 травня 2025 р.). Київ, 2025. С. 94–102. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745786>

77. Чекстєре О. Ю., Пророк Н. В. Самооцінка молодших школярів як складова їхньої життєстійкості під час війни. *Débats scientifiques et orientations prospectives du développement scientifique: avec des matériaux de la VIII conférence scientifique et pratique internationale*, Paris, 4 avril 2025. Paris-Vinnytsia: La Fedeltà& UKRLOGOS Group LLC, 2025. С. 321–331. URL: <https://archive.logos-science.com/index.php/conference-proceedings/article/view/2925/2966>

78. Чекстєре О. Ю. Життєстійкість молодших школярів під час війни. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* : зб. матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 5 травня 2025 р.). Київ, 2025. С. 150–157. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745786> (0,41 друк. арк.)

79. Бойко С. Т. Медіарелігійність як ресурс психологічної стійкості в кризових умовах. *Соціально-психологічні ресурси особистості в екстремальних умовах* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 25 квітня 2025 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 131–134. URL: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/view/399/12913/29027-1> DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-507-8-36>
80. Гнатюк О. В. Збереження і підтримка психічного здоров'я здобувачів початкової освіти в умовах війни. *Особистісні та ситуативні детермінанти здоров'я в умовах війни* : матеріали Х Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 20 листопада 2025 р.) Київ, 2025. С. 36–39. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/746751/>
81. Гнатюк О. В. Про деякі виклики фізичної культури при дистанційному навчанні в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми психолого-педагогічного супроводу та розвитку суб'єктів спортивної діяльності* : матеріали VIII Всеукраїнської наукової електронної конференції з міжнародною участю з нагоди 95-річчя Національного університету фізичного виховання і спорту України (м. Київ, 14 травня 2025 р.) / Відповід. ред.: Т. М. Булгакова. Київ, 2025. С. 111–112. URL: <https://uni-sport.edu.ua/content/viii-vseukrayinska-naukova-elektronna-konferenciya-aktualni-problemy-psyhologo>
82. Купрєєва О. І. Життєстійкість як особистісний ресурс особистості. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* : зб. матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 5 травня 2025 р.). Київ, 2025. С. 136–141. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745786>
83. Пророк Н. В., Чекстєре О. Ю., Полякова В. І. Особливості психологічної діагностики дітей, постраждалих від війни. *Психологічне благополуччя та психічне здоров'я в умовах невизначеності* : матеріали науково-практичної конференції (Одеса, 7 квітня 2025 р.). Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. URL: <https://ouci.dntb.gov.ua/works/45rrkepM/>
84. Пророк Н. В. Розвиток процесів саморегуляції поведінки і діяльності у молодших школярів. *Цілісний підхід у психології та соціальній роботі: теорія та практика* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Цілісний підхід у психології та соціальній роботі: теорія та практика» (27 лютого 2025 р.) : збірник наукових праць / за заг.ред. д-ра психол. наук, проф. Ключек Л. В., канд. психол. наук, доц. Галушко Л. Я. Кропивницький : Талком, 2025. С. 190–193. URL: <https://dspace.cusu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/01029251-0be3-4aa7-abba-7ad791632499/content>
85. Столярчук О. А. Партнерство як провідна стратегія взаємодії викладачів зі студентами в умовах війни. *Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми* : зб. матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 5 травня 2025 р.). Київ, 2025. С. 56–59. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745786>
86. Тарнавська О. В. Теоретичні та практичні аспекти горювання у підлітковому віці. *Виклики та перспективи розвитку психологічних знань в умовах воєнного стану* : збірник тез доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 10 квітня, 2025 р.). Київ : Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет», С. 2025. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746451>
87. Царенко Л. Г. Раннє психологічне втручання: перша й невідкладна допомога в умовах кризи. *Соціально-психологічні ресурси особистості в екстремальних умовах* : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 25 квітня 2025 р. Львів–Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 83–85. URL: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/view/399/12901/29015-1> DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-507-8-24>
88. Чекстєре О. Ю., Пророк Н. В. Особливості сімейного середовища, що впливають на життєстійкість молодших школярів в умовах війни. *Всеукраїнська науково-практична конференція «Виклики та перспективи розвитку психологічних знань в умовах воєнного стану»*, 10 квітня 2025 р., м. Київ (організатор – Європейський університет). С. 51–54. <https://lib.iitta.gov.ua/cgi/users/home?screen=EPrint::View&eprintid=747605#t>

89. Бойко С. Т. *Роль психологічних ресурсів батьків у збереженні навчальної мотивації та емоційної рівноваги обдарованих школярів у період війни. Обдаровані діти – скарб нації!* : матеріали VI Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (Київ, 22–25 жовтня 2025 р.). С. 129–134. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746955>
90. Пророк Н. В., Чекстере О. Ю. Роль дитячо-батьківських відносин у забезпеченні психоемоційної стійкості дітей в умовах війни. *Сучасні виклики та інновації в науці: міждисциплінарний підхід до розвитку освіти, технологій, суспільства та економіки* : збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Кременчук, 4 квітня 2025 р.). Кременчук : ЦФЕНД, 2025. С. 57–59. URL: <https://www.economics.in.ua/2025/04/04.html>
91. Столярчук О. А. *Психологічні чинники професійного становлення студентів з особливими освітніми потребами* : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний дизайн інклюзивного навчання: успішні українські та зарубіжні практики» (м. Київ, 11 листопада 2025 р.).
92. Тарнавська О. В. Підлітки у тіні війни: психологічні та соціальні виклики сучасності. *Сучасні виклики та інновації в науці: міждисциплінарний підхід до розвитку освіти, технологій, суспільства та економіки* : збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Кременчук, 4 квітня 2025 р.). Кременчук: ЦФЕНД, 2025. С. 59–60. URL: <https://www.economics.in.ua/2025/04/04.html>
93. Пророк Н. В., Чекстере О. Ю. Саморегуляція поведінки і діяльності як важливий складник адаптаційних ресурсів молодших школярів. *Міжнародна наукова конференція «Євроінтеграційні тенденції у сфері педагогіки та психології і перспективи для України»* 19–20 березня 2025 року м. Рига, Латвійська Республіка. С. 7–12. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/593/15980/33714-1>
94. Бойко С. Т. Ресурсний потенціал батьків здобувачів середньої освіти в контексті викликів воєнного стану та невизначеності освітнього середовища. *Актуальні проблеми психології навчання в умовах війни* : збірник матеріалів наукових доповідей круглого столу, присвяченого пам'яті доктора психологічних наук, професора, академіка НАПН України Сергія Дмитровича Максименка (м. Київ, 9 жовтня 2025 року). Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2025. С. 14–20. 328 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746783>
95. Гнатюк О. В. Проблема саморозвитку обдарованих учнів в умовах війни. *Розвиток і саморозвиток обдарованої особистості у складній життєвій ситуації* : тези доповідей XIX науково-практичного семінару, 15 травня 2025 р. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2025. С. 28-30. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745549/>
96. Гнатюк О. В. Психологічна підтримка і допомога під час війни. *Новітні виклики забезпечення міжнародної безпеки та миру: правовий і психологічний виміри*: тези доп. учасників Всеукраїнського науково-практичного круглого столу (29 травня 2025 р., Київ) / Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2025. С. 112–114. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747587>
97. Гнатюк О. В. Життєстійкість як ресурс саморозвитку обдарованих учнів в умовах війни. *Асертивна взаємодія обдарованих учнів і студентів у складних життєвих ситуаціях*: тези доповідей учасників XX науково-практичного семінару, (12 листопада, 2025 р., Київ, Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України). Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2025. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747561/>
98. Купрєєва О. І. Ресурси стійкості студентської молоді в умовах війни. VI *Науково-методичний семінар «Особистісні та психофізіологічні ресурси життєстійкості»*, м. Київ, 25 вересня 2025 р., Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. С. 40–42. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/746691/>
99. Тарнавська О. В. Роль видатних особистостей як моральних орієнтирів у формуванні української національної ідентичності у здобувачів загальної середньої освіти

підліткового віку. *Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану* : збірник тез доповідей всеукраїнського методологічного семінару (м. Київ, 3 квітня). Київ : Інститут проблем виховання НАПН України. 2025. С. 104–109. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745971/> 0,2 д. а.

21. Рішення вченої (наукової, науково-технічної, технічної) ради або іншого керівного (дорадчого) органу (за відсутності зазначеної ради) організації-виконавця роботи щодо результатів розгляду остаточного звіту (*стисло зазначити текст висновку ради (органу) про відповідність/невідповідність виконаних робіт технічному завданню/календарному плану, зазначити дату та номер протоколу*):

Згідно з витягом із протоколу № 16 засідання вченої ради Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України від 29 грудня 2025 р.:

Наукове дослідження «Розробка інструментарію психодіагностики адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків для подолання наслідків війни» визнано завершеним та виконаним у повному обсязі відповідно до технічного завдання на належному науковому рівні.

22. Анотація основних результатів роботи (звітної етапу) українською та англійською мовами

У результаті наукового дослідження виокремлено основні складники адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти різних вікових категорій; розроблено й апробовано інструментарій психологічного діагностування адаптаційних ресурсів (який надає інформацію про можливості людини долати психологічні наслідки війни і тим самим забезпечує основу щодо вибору максимально ефективних для конкретної особи методів долання негативних психологічних наслідків війни та оптимальних шляхів психолого-педагогічної допомоги); сформульовано наукові вимоги щодо особливостей проведення психодіагностики адаптаційних ресурсів в умовах воєнного стану; визначено основні принципи, зміст та шляхи процесу подолання в цих умовах негативних психологічних наслідків війни у здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків, у яких враховано зовнішні та внутрішні чинники, що впливають на ефективність цього процесу (серед них: рівень психічної травматизації людей; особливості переживання подій війни та їх наслідки для психіки; психологічне вижити й відновитися; небезпечність постійного перебування в середовищі опрацювання травматичного досвіду; захисні механізми психіки, які допомагають, наповненому загрозами, що вмикають режим виживання; небезпечність постійної мобілізації ресурсів, постійної зосередженості уваги, які виснажують психіку; наявність або відсутність підтримки з боку соціального оточення).

Результати дослідження знайшли теоретико-експериментальне узагальнення у звітному виробничо-практичному виданні – практичному посібнику «Діагностика адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків для подолання наслідків війни». Опубліковано 53 статті (із яких 15 – у вітчизняних фахових наукових виданнях, 3 – у зарубіжних

виданнях, що входять до наукометричних баз даних (*Scopus i Web of Science Core Collection*), 2 – у виданнях, що входять до інших наукометричних баз даних, 33 – у збірниках матеріалів конференцій та інших заходів), 46 тез.

As a result of scientific research, the main components of the adaptive resources of general secondary education seekers of different age categories were identified; a set of tools for psychological diagnosis of adaptive resources was developed and tested (it provides information about a person's ability to overcome the psychological consequences of war and thus provides a basis for choosing the most effective methods for a particular person to overcome the negative psychological consequences of war and the optimal ways of psychological and pedagogical assistance); scientific requirements for the specifics of conducting psychological diagnostics of adaptive resources in conditions of martial law have been formulated; the basic principles, content and ways of overcoming the negative psychological consequences of war in these conditions for secondary school students and their parents have been determined, taking into account external and internal factors that influence the effectiveness of this process (including: the level of psychological trauma of people; the specifics of experiencing war events and their consequences for the psyche; psychological processing of traumatic experiences; psychological defence mechanisms that help to survive and recover; the danger of constantly being in an environment full of threats that trigger survival mode; the danger of constant mobilisation of resources and constant concentration, which exhaust the psyche; the presence or absence of support from the social environment).

The results of the study were summarised in a theoretical and experimental manner in a practical guide entitled *Diagnostics of the Adaptive Resources of Secondary School Students and Their Parents for Overcoming the Consequences of War*. 53 articles have been published (of which 15 are in domestic professional scientific publications, 3 are in foreign publications included in scientometric databases (*Scopus* and *Web of Science Core Collection*), 2 are in publications included in other scientometric databases, 33 are in collections of conference proceedings and other events), 46 thesis abstracts